

De Winterkoning

Nieuwsbrief -september 2024

Inhoudsopgave

Van de Redactie	2
Wie-Wat-Waar Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland	2
Uit het Bestuur	3
Bronzen Speld van Verdienste voor Henk Vaessen	4
Bericht van de commissie Publieksactiviteiten	5
Jeugdwerkgroep De Spotvogels	6
Even kennismaken met Arie Dekker, Secretaris	7
Excursieverslagen	9
Agenda en overige activiteiten	9-12
Voor leden algemeen	10
Nieuwe leden	10
Viering 30 jaar roofvogelwerkgroep	11
Koekoek, Jacobkruiskruid en Sint-jacobsvlinder	13
Bijzondere vogelfoto's gevraagd	15
Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland juni-augustus 2024	16
Vogeljargon: Eclipskleed, Vogeljager en Twitcher	21

Onder andere in dit nummer:

Van de redactie
30 jaar roofvogelwerkgroep
De Spotvogels
Excursieverslagen
Agenda Lezingen en Excursies
Vogelwaarnemingen

Vlucht goudplevieren Polder Uitgeest, foto Bart Romijn

Van de redactie

Bart Romijn

Qua weer was het een doorsnee zomer. Zo begint Hans Schekkerman zijn - als altijd zeer leeswaardige - bijdrage over Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, juni-augustus 2024. Uit zijn overzicht blijkt dat het qua voorkomende vogelsoorten in Midden-Kennemerland niet bepaald doorsnee, maar juist zeer bijzonder was.

Het past bij wat Arie Dekker, in de rubriek 'Even kennismaken met...' zegt: "Wij wonen hier in een van de meest fantastische vogel- en natuurgebieden van Nederland".

Waar hij meteen aan toevoegt: "Maar vogelaars realiseren zich te weinig dat er veel inspanningen voor nodig zijn om dat te behouden". Arie Dekker zet zich al sinds lang in voor vogels en voor de Vogelwerkgroep. Maar nu vindt hij het tijd dat iemand hem opvolgt als secretaris van de Vogelwerkgroep. Wie meldt zich?

Deze nieuwsbrief bevat meerdere oproepen, zie o.a. 'Van het bestuur' door de voorzitter. Want de vereniging bruist en dat willen we zo houden. Zie ook de omvangrijke agenda, met lezingen, excursies en andere bijeenkomsten. Zie ook de bijdragen van de commissie Publieksactiviteiten en de Jeugdvoelwerkgroep, tegenwoordig De Spotvogel geheten.

Tot slot introduceren we twee nieuwe rubrieken: Bijzondere vogelfoto's en Vogeljargon, en gaan we in op de 'giftige' relatie tussen de Koekoek, het Jacobskruiskruid en de Sint-jacobsvlinder. Veel leesplezier!

Wie-wat-waar in de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

De Winterkoning is het Verenigingsblad van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. De werkgroep kent naast het bestuur en de redactie diverse werkgroepen. [Kijk hier voor een overzicht met contactgegevens](#)

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

We introduceren we twee nieuwe rubrieken:

Bijzondere vogelfoto's en

Vogeljargon

Uit het bestuur

Hans Stapersma, voorzitter

Een aantal van de onderwerpen hieronder zijn (helaas) bijna herhalingen van de vorige Nieuwsbrief!

Vacatures

We zoeken nog steeds naar een nieuwe **secretaris** als opvolger van Arie Dekker, onze huidige secretaris die in de ALV van november zou willen aftreden. Als u beschikt over bestuurlijk talent, visie ten aanzien van de koers van de Vereniging en schrijft u makkelijk, meldt u zich dan aan en kom eens praten over de inhoud en omvang van deze bestuursfunctie. Wees niet te bescheiden of terughoudend! Verder zoeken we altijd – zeker nu ook Henk Vaessen is gestopt, zie elders in deze Nieuwsbrief - **versterking van onze werkgroep Ruimtelijke Ordening** waar veel gedaan wordt aan de bescherming van vogels en natuur. We zoeken vooral ook versterking in Heemskerk en de omgeving van Beverwijk en Wijk aan Zee. We zoeken ook nog steeds **een tweede webmaster** naast Paul Mulder omdat we digitaal steeds meer doen en digitale zekerheid steeds belangrijker wordt. Tot slot zoeken we ook **excursieleiders voor onze jeugdexcursies**, mensen die af en toe mee willen helpen met het leiden van zulke excursies. U doet dat dan trouwens altijd samen met een ervaren lid van het kernteam jeugd. Opgeven bij Henk van der Leest of Peter Mol (details: zie onze website).

Algemene Ledenvergadering op 14 november 2024

Onze najaar-ledenvergadering is op donderdag 14 november 2024 **om 20.00 uur in dorpshuis De Kern in het centrum van Castricum**. De agenda staat op bladzijde 10. De andere stukken volgen separaat. Na de pauze zal Hans Schekkerman ons meenemen in de moeilijke herkenning van Piepers en Leeuweriken. Noteren in de agenda dus!

Leesmap

We ontvangen elk kwartaal de verenigingsorganen van veel vogelwerkgroepen en andere natuurorganisaties in Noord-Holland en daarbuiten, op papier of digitaal. We hadden vroeger een “leesmap” waarin we elk kwartaal die documenten verzamelen en handmatig doorgaven aan geïnteresseerde leden. Tijdens corona is dat stopgezet, maar nu hebben we dat weer opgepakt. Wilt u dus lezen wat er speelt bij onze “buren” geef u dan op met naam, adres en email adres bij Hans Stapersma (j.stapersma@gmail.com). Dan komt ook uw naam op de leeslijst en krijgt u voortaan regelmatig die leesmap en direct bij verschijnen ook de digitale “bladen”.

Jaarboekje digitaal ontvangen?

We werken op dit moment hard aan ons eerste Vogelwerkgroep Jaarboek (over 2023). Het bestuur ging er een beetje van uit dat de Leden een voorkeur zouden hebben voor een fysiek geprint Jaarboek en dat is ook waar we op dit moment op inzetten. Maar er is uiteraard de mogelijkheid om daarvan af te wijken en het Jaarboek digitaal te ontvangen. Als u dat wilt dan kan u dat per email aangeven aan Paul Mulder (webmaster@vwgmidden-kennemerland.nl).

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Onze najaar-ledenvergadering is op donderdag 14 november 2024 om 20.00 uur in dorpshuis De Kern in het centrum van Castricum.

Na de pauze zal Hans Schekkerman ons meenemen in de moeilijke herkenning van Piepers en Leeuweriken.

Noteren in de agenda dus!

Bronzen Speld van Verdienste voor Henk Vaessen

Tijdens zijn laatste vergadering van de Commissie Ruimtelijke Ordening midden dit jaar ontving Henk Vaessen de Bronzen Speld van Verdienste van de Vogelwerkgroep.

Henk heeft zich in die Commissie meer dan 10 jaar met veel verve ingezet tegen ruimtelijke bedreigingen in ons werkgebied. Hij koos daarbij voor een aanpak van grondige studie en heldere positiebepaling vooraf en ook van veel overleg met alle belanghebbenden. Hij bemoeide zich volop met de ontwikkelingen in het Castricumse buitengebied en was onze vertegenwoordiger in de Overleggroep Buitengebied Castricum (OBC).

Het was mede aan hem te danken dat dat belangrijke overlegorgaan de coronaperiode overleefde in een steeds moeilijker en meer gepolariseerd politiek klimaat. Hij hield zich ook volop bezig met (weide)vogelbelangen en de voortschrijdende recreatieve ontwikkelingen in en rond het Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Henk was ook goed in het gebalanceerd houden van de positie van de Vogelwerkgroep, in vele dossiers, door nuchter en scherp door te vragen naar historie, wettelijke basis, motivering en onderbouwing, en hij was altijd geïnteresseerd in achtergronddocumentatie.

De voornaamste reden voor Henk om te willen stoppen met dit werk is zijn broze gezondheid tezamen met zijn inmiddels gevorderde leeftijd.

Henk, namens allen in de Vogelwerkgroep heel erg bedankt voor al je inzet voor vogels, en hun en ons leefgebied!

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Henk, namens allen in de Vogelwerkgroep heel erg bedankt voor al je inzet voor vogels, en hun en ons leefgebied!

Van de commissie Publieksactiviteiten

Meia Bartelsman

PWN Zomerfestival

In juli hebben we met een volle kraam deelgenomen aan het PWN zomerfestival. Met de 6 vogelkasten van Dick Dekker, de opgezette vogels geleend van PWN / De Hoep en de prachtige vogel foto's van Klaas Pelgrim waren we een goede bezienswaardigheid. En niet te vergeten: onze nieuwe VWG folder is daar als geïntroduceerd. We begonnen met het opzetten van de kraam in de regen, maar rondom 12.00 uur brak de zon door en is het de hele middag droog gebleven. Nieuw dit jaar was de vogelquiz, in principe voor de kinderen maar uiteindelijk werd door jong en oud deze quiz gespeeld. Een succes, met voor de kinderen een cadeautje uit de grabbelton. Dank aan de extra krachten die deze middag samen met ons, Klaas en Meia, (op de foto hieronder) hebben geholpen om dit tot een succes te maken!! Op naar volgend jaar.

Oproep

Om onze VWG onder de aandacht te brengen bij belangstellenden en vrijwilligers zijn wij op **zaterdag 12 oktober** als commissie vertegenwoordigd op de **Vrijwilligersmarkt in Castricum - Geesterhage**.

Met een zelfde opzet als bij het PWN zomerfestival. Tijd van 13.30 -17.00 uur. Wie wil ons daar ook een uurtje bijstaan? Graag melden bij publieksactiviteiten@vwmidden-kennemerland.nl

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Vrijwilligers gezocht voor zaterdagmiddag 12 oktober op de Vrijwilligersmarkt in Castricum - Geesterhage.

Voor in de agenda:

Nationale Vogelweek zaterdag 10 mei tot en met zondag 18 mei 2025

De nieuwe folder van de VWG

De nieuwe folder van de VWG is al weer in herdruk omdat de eerste 250 folders al snel aan het opraken zijn. Met wat verbeteringen en aanvullingen hebben we straks een mooie voorraad om:

- * uit te delen aan niet-leden op onze lezingavonden
- * te verspreiden bij bibliotheken in de regio, ook Beverwijk en Heemskerk
- * andere publieksactiviteiten waar we actief zijn te ondersteunen.

Nationale vogelweek 2025

De datum van de Nationale vogelweek 2025 is al bekend; van **zaterdag 10 mei t/m zondag 18 mei 2025**. Noteer alvast in uw agenda, we willen ook dat jaar weer 8 excursies op verschillende dagen gaan organiseren.

Jeugdvogelwerkgroep De Spotvogels

Peter Mol en Henk van der Leest

De Spotvogels

Speciaal voor onze jonge leden vinden jullie voortaan onder deze naam, De Spotvogels, nieuws over de activiteiten van onze jeugdleden. De naam De Spotvogels is de naam van de groepsapp die de jongeren gebruiken om dingen met elkaar te delen.

Over vogels die ze op vakantie zien bijvoorbeeld. Verslagen van excursies, de activiteiten die nog op het programma staan, foto's en andere wetenswaardigheden zullen voortaan op deze pagina te vinden zijn. Daarmee krijgt de jeugdvogelgroep weer een eigen plek in de Winterkoning. De bedoeling is dat de pagina gevuld wordt met bijdragen van de jeugdleden.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

De volgende keer hopen we bijdragen te kunnen plaatsen van de jongeren zelf.

Speciaal voor onze jonge leden vinden jullie voortaan onder deze naam, De Spotvogels, nieuws over de activiteiten van onze jeugdleden.

Excursies

Het begin van dit nieuwe seizoen trapten we op 15 september af met een excursie naar het strand van Castricum aan Zee, voor het observeren van de zeetrek. Arend Hendriks, die voor het eerst aan een excursie deelnam, heeft hier een mooi verslag gemaakt dat op [onze pagina](#) op de website staat.

We geven hier een overzicht van de activiteiten die komend najaar op het programma staan. Deze activiteiten staan, nog meer dan in voorgaande jaren, in het teken van de vogeltrek. Wat we dit seizoen ook anders doen dan in voorgaande jaren is dat we voor elke excursie een alternatief achter de hand hebben zodat we wat meer flexibiliteit kunnen inbouwen.

Programma

Tot de winter is dit het programma:

Op zondag 15 september keken we dus naar de zeetrek vanaf het strand bij Castricum aan Zee.

Op **zondag 13 oktober** staat een vogeltrekexcursie vanaf het strandplateau Castricum aan Zee en de Flevoseweg op het programma. Ook voor die excursie hebben we alternatieven achter de hand voor als het met de landtrek tegenvalt wat vogels betreft.

In november brengen we een bezoek aan het Vogelringstation Castricum, de Vinkenbaan. Dat zal zijn op **zondag 3 of, bij slecht weer, op zondag 10 november**. De **laatste excursie van dit jaar is op zondag 8 december**. Dan gaan we wat verder weg, naar de Zuidpier, en daarom gaan we dan met de auto. Als het te hard waait en de pier gesloten is blijven we in de buurt en gaan we vogelen in het Infiltratiegebied Castricum.

Voor het nieuwe jaar ligt het programma ook al redelijk vast. We hebben wat leuke ideeën die wat extra voorbereiding vragen en die we in het najaar verder gaan uitwerken. Daarmee hopen we nog meer jonge vogelaars mee te krijgen met onze excursies.

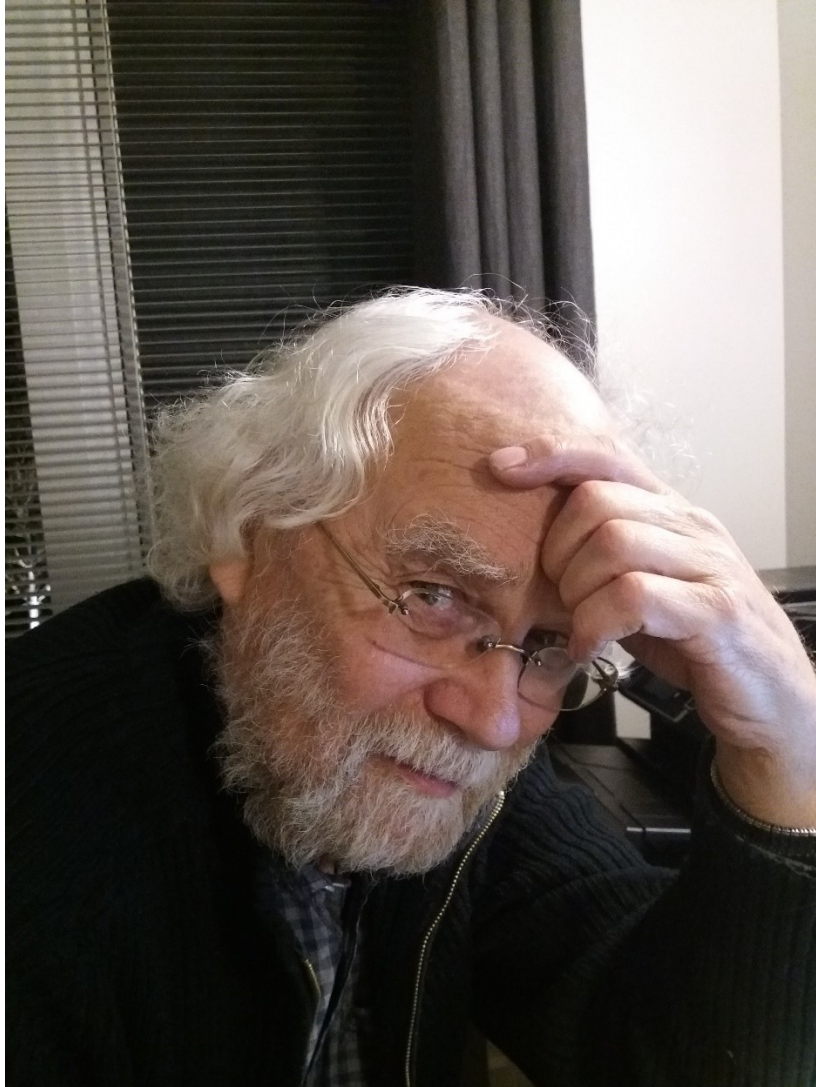
De volgende keer hopen we bijdragen te kunnen plaatsen van de jongeren zelf.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Vacatures

We zoeken nog steeds naar een nieuwe **secretaris** als opvolger van Arie Dekker, onze huidige secretaris die in de ALV van november zou willen aftreden.

Arie Dekker

Even kennismaken met Arie Dekker, Secretaris

Interview door Bart Romijn, augustus 2024

“Wij wonen hier in een van de meest fantastische vogel- en natuurgebieden van Nederland, maar vogelaars realiseren zich te weinig dat er veel inspanningen voor nodig zijn om dat te behouden”.

Arie Dekker had vroeger een 'onopvallend', maar voor vogels zeer relevant beroep. Daarover later meer. Zijn toenmalige professe past bij een persoon die zichzelf niet snel op de voorgrond plaatst. De eerste keer dat ik Arie ontmoette was in november 2023, tijdens de ledenvergadering van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. Rustig, helder en spaarzaam waren zijn opmerkingen tijdens de vergadering. Het huis waar hij al sinds 1984 met zijn vrouw woont, past in dit beeld. Een klein, pittoresk, rietgedekt huis, verscholen in weelderig groen. We spreken elkaar in de tuin. Ook tijdens dit interview toont Arie zich een bescheiden persoon. Maar achter die bescheidenheid zit een hoge mate van betrokkenheid, betrokkenheid bij zijn vrouw en (inmiddels volwassen en in de VS wonende) zoon, bij de Vogelwerkgroep en bij de natuur in het algemeen.

Arie Dekker is al 13 jaar bestuurslid van de Vogelwerkgroep, waarvan de laatste 11 jaar als secretaris. Hij heeft onlangs aangegeven graag zijn secretarisfunctie aan een ander over te dragen. Tot op heden heeft zich nog geen kandidaat op de betreffende vacature gemeld. Zijn betrokkenheid onderstreept Arie door vooralsnog de – naar zijn zeggen zeer overzichtelijke - secretaristaken uit te blijven voeren, in afwachting van een opvolger.

Als secretaris en lid van de Commissie Ruimtelijke Ordening van de vogelwerkgroep is Arie vertegenwoordigd in het Groen Platform van Castricum. In dit platform denken inwoners mee over het groenbeleid van de gemeente. Niet zonder succes, getuige onder meer de betere bescherming van bijzondere bomensoorten, een op planten en insecten afgestemd maabeleid en (subsidie voor) zwaluwtillen.

Actieve inbreng nodig

Al ziet Arie Dekker in de gemeente Castricum een positieve ontwikkeling, hij vindt wel dat vogelaars zich actiever moeten gaan inzetten.

“Wij wonen hier in een van de meest fantastische vogel- en natuurgebieden van Nederland, maar we realiseren ons te weinig dat er veel inspanningen voor nodig zijn om dat te behouden. Van alle kanten staat het gebied onder grote druk. Stap voor stap verslechtert de kwaliteit van water, lucht en ruimte. We moeten veel actiever inbreng hebben. Er zijn zoveel vogelaars en andere natuurliefhebbers, dat moet toch kunnen? We organiseren nu lezingen over interessante onderwerpen, maar daar komt nooit actie uit. Ik zou graag regelmatig met mensen van gedachten willen wisselen over heikele onderwerpen, en zo werken aan visievorming en een grotere groep betrokkenen die zich geroepen voelt die visie vorm te geven. Dat hoeft niet meteen groots; het kan met kleine stapjes beginnen.”

Luchtmacht

Met kleine stapjes vooruitgang boeken. Dat is wat Arie Dekker voorheen ook als professional deed. Sinds begin 80-ger jaren was hij in dienst bij Defensie, om precies te zijn de Luchtmacht, met als opdracht het voorkomen van botsingen tussen vogels en militaire vliegtuigen. Eerst met slechts een, later met vele tientallen collega's. Net als bij de civiele luchtvaart is vooral tijdens stijgen en landen het gevaar van botsingen met vogels groot. Daarnaast kennen militaire vliegtuigen nog een risicovenster, namelijk tijdens het laagvliegen.

Oliemannetje

Gesteund door allerlei onderzoek, ook in Europees verband, ontwikkelden de waarschuwings- en preventiesystemen zich steeds verder. Verjaging door geluid kennen we allemaal. Een andere manier was en is verschraling van grasland (die daardoor eiwit- en wormenarm, of in Arie's woorden, 'minder vet' worden), waardoor grotere en in groepen levende vogels zoals ganzen Kieviten en Kauwen wegblijven.

Maar ook hightech maatregelen deden hun intrede, zoals geavanceerde radarsystemen die de grootte, vlieghoogte en – richting van vogels in beeld brengen, op basis waarvan tijdstip en plaats van vlieg oefeningen aangepast kunnen worden. Zo werd het militaire luchtruim bij Fochteloërveen gesloten toen de eerste Kraanvogels verschenen. Arie: “Defensie past de operaties meestal aan de vogels aan, waar de civiele luchtvaart in een strak commercieel keurslijf opereert en vindt dat de vogels zich maar moeten aanpassen”.

Na deze opmerking voegt hij onmiddellijk toe dat de luchtmacht natuurlijk niet alleen maar positieve effecten op de vogelstand heeft, maar wel voortdurend naar een optimale balans zoekt, ook samen met anderen. “Je kunt je natuurlijk altijd verzetten tegen iets of iemand, maar als je samen zit kom je vaak tot veel duurzamer oplossingen. Vanuit deze gedachte trad hij vaak op als tussenpersoon (hij noemt het zelf “oliemannetje”) tussen de operationele eisen van de Luchtmacht, jagers, boeren, Rijksgebouwendienst (geld!) en kritische natuur- en milieugroeperingen. Daar deed hij ervaring op waarvan we als Vogelwerkgroep nog steeds dankbaar gebruik maken!

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Stap voor stap verslechtert de kwaliteit van water, lucht en ruimte. We moeten veel actiever inbreng hebben.

“Defensie past de operaties meestal aan de vogels aan, waar de civiele luchtvaart in een strak commercieel keurslijf opereert en vindt dat de vogels zich maar moeten aanpassen”..

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Excursie Rondje Noord-Holland – Balgzand, foto Bart Romijn

Excursieverlagen

Tijdens vogelexcursies is het zelden heel stil, behalve als de vraag gesteld wordt wie een kort verslag wil maken. Dan is het muisstil. En toch komt het altijd goed. Ook nu weer hebben we van de twee geslaagde en goed geleide excursies (Twiske en 'Rondje Noord-Holland') een mooi verslag. Beide kan je lezen op de website (<https://vwgmidden-kennemerland.nl/excursieverlagen/>). Wij hopen dat de verslagen je enthousiasmeren om vaker met een excursie mee te gaan, en daar ook eens een kort verslag van te maken!

Agenda

Voor leden algemeen

Donderdag 14 november. Najaar-ALV Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. De Kern, Castricum. De agenda staat op de volgende pagina.

Lezingen & Excursies 2^e helft 2024

Voor een uitvoeriger beschrijving van de lezingen en excursies zie [hier op de website](#).

Zondag 13 oktober, 9:00u, bezoek aan de Vogelringstation Castricum, de Vinkenbaan, [volgeboekt](#).

Zondag 20 oktober, 9:00u, bezoek aan de Vogelringstation Castricum, de Vinkenbaan, [volgeboekt](#).

Zaterdag 9 november, 14:00u, Lezing "Meeuwen, door Marcel Boer, in De Hoep, Castricum

Zaterdag 16 november, Dagexcursie, vertrek 7:00u naar de De Brabantse Biesbosch, onder leiding van Bart Korf.

Zaterdag 23 november, 14.00u, Lezing "De Noordzee langs" door Karel Mauer, in De Hoep.

Zaterdag 14 december, 9:00 Ochtendexcursie Zuidpier IJmuiden, o.l.v. Aalko Veldman.

Ook nu weer hebben we van de twee geslaagde en goed geleide excursies (Twiske en 'Rondje Noord-Holland') een mooi verslag. Beide kan je lezen op de website <https://vwgmidden-kennemerland.nl/excursieverlagen/>

Algemene Ledenvergadering

Beste leden,

U wordt uitgenodigd voor de **Algemene Ledenvergadering** die gehouden zal worden op **donderdag 14 november 2023** in **DE KERN**, Overtoom 15, 1901EW Castricum. Aanvang 20.00 uur.

1. Opening
2. Notulen van de Algemene Ledenvergadering d.d. 23 april 2024
3. Mededelingen en ingekomen stukken
4. Bestuurszaken
Statutair verloopt de termijn van de Arie Dekker als secretaris. Hij geeft aan dat het voor de VWG goed zou zijn als er verjonging zou plaatsvinden maar ondanks herhaalde oproepen heeft zich niemand gemeld om hem op te volgen. Hij is bereid nog een termijn als secretaris te acteren maar rekent er wel op dat gedurende die drie jaar vervanging gaat plaatsvinden.
5. Winterkoning en jaarboekje.
6. Begroting 2025 van zowel de VWG als het VRS
7. Werkgroepen
 - a. Lezingen en excursies
 - b. Publieksactiviteiten
 - c. Jongeren
 - d. Ruimtelijke Ordening
 - e. PWN
 - f. Roofvogels
 - g. Slechtvalken
 - h. Bosuilen
 - i. Kerk- en Steenuilen
 - j. IJsvogels
 - k. Zilverreigers
 - l. Vinkenbaan
8. Rondvraag en sluiting

Pauze

Na de pauze Hans Schekkerman over "de Herkenning van Piepers en Leeuweriken".

Tot ziens op de vergadering!

Met vriendelijke groet,
Het bestuur.

Als u nog een onderwerp op de agenda wilt hebben, meld dit dan ruim voor de vergadering aan Hans Stapersma , T 06 22684313

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

*Welkom Stefanie, Caesar, Alie,
Trijntje en Roef*

Nieuwe leden VWG

Stefanie Gauw, Caesar Weenink, Alie Kalverda, Trijntje van Zuilen en Roef Mulder

Viering 30 jaar roofvogelwerkgroep

Henk Levering, Dook Vlugt, Peter Mol en Jos Vroege

De Roofvogelwerkgroep van VWG Midden-Kennemerland viert dit jaar haar 30-jarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan organiseert de werkgroep een studiemiddag, met na afloop een borrel. Deze studiemiddag zal plaatsvinden op

Zaterdag 19 oktober a.s. in **De Hoep** in Castricum, de borrel na afloop in De Hoep of in Johanna's Hof.

Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

12:30 - 13:00 uur Inloop deelnemers

13:00 - 14:15 uur Lezing 1 t/m 3:

1. Dertig jaar RNKD (*Henk Levering & Dook Vlugt*)
2. Boomvalk (*Huub Huneker*)
3. Havik (*Dook Vlugt*)

14:15 – 14:45 uur Pauze

14:45 - 16:00 uur Lezing 4 t/m 6:

4. Sperwer (*Henk Levering*)
5. Buizerd (*Peter Mol*)
6. Wespendif (*Jos Vroege*)

16:00 - 17:00 uur Borrel (bij Johanna's Hof?)

Bijwonen van de studiedag is **alleen mogelijk** als je jezelf bij Henk Levering hebt **aangemeld**. Dat kan via: hlevering@casema.nl. Het aantal beschikbare plaatsen in De Hoep is namelijk beperkt en wij willen graag ook een aantal mensen van PWN, SBB, VWG Alkmaar en VWG Midden-Kennemerland die nooit lid waren van de roofvogelwerkgroep de gelegenheid bieden deze studiemiddag bij te wonen.

We horen graag van jullie!

Wespendif, foto Hans Stapersma

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Aanmelden door mail naar
Henk Levering:
hlevering@casema.nl.

De Winterkoning

Nieuwsbrief – september 2024

De voorjaarsexcursie vindt plaats in het prachtige vogel- en natuurgebied van Lauwersmeer, van vrijdag 16 mei tot en met maandag 19 mei. Wij overnachten in Natuurdorp Suyderoogh.

Voorjaarsexcursie 2025: Lauwersmeer

De voorjaarsexcursie vindt plaats in het prachtige vogel- en natuurgebied van Lauwersmeer, van **vrijdag 16 mei tot en met maandag 19 mei**. Wij overnachten in Natuurdorp Suyderoogh.

Agenda Jeugdleden

Zondag 15 september observeren van de zeetrek vanaf het strand bij Castricum aan Zee. Bij weinig vogeltrek gaan we naar de Weide van Brasser en omgeving.

Zondag 13 oktober: vogeltrekexcursie vanaf het strandplateau Castricum aan Zee en de Flevoseweg op het programma.

Zondag 3, of bij slecht weer, zondag 10 november: bezoek aan het Vogelringstation Castricum, de Vinkenbaan.

Zondag 8 december: de Zuidpier IJmuiden. Als het te hard waait en de pier gesloten is blijven we in de buurt en gaan we vogelen in het Infiltratiegebied Castricum.

Agenda - Overige evenementen 2024

Zaterdag 12 oktober, Heerhugowaard, theatercollege 'Seksuele Diversiteit in het Dierenrijk' geven, biologe Charlotte Vermeulen en cabaretier Maya van As, zie <https://www.kobratheater.nl/seksuele-diversiteit-in-het-dierenrijk/>. In 2025 op 22-05 in Purmerend en 28-06 in Zaandam. Korte intro door Charlotte Vermeulen (lid van de VWG): mijn verhaal heeft zich in de ruim 33 jaar dat ik in ARTIS als bioloog werkte stap voor stap ontwikkeld. Ik ontdekte dat veel van wat we in de natuur om ons heen waarnemen niet altijd is wat er echt is, maar wat we geleerd hebben/verwachten dat er is. En dat geldt ook voor vogels. Zo is bij onderzoek aan 1.141 soorten zangvogels ontdekt, dat bij 71% van de soorten zowel man als vrouw zingen, beiden om een territorium te beschermen, voedsel veilig te stellen en partners te lokken. Waarom wisten we dit niet veel eerder? Dit is maar een van de voorbeelden die in mijn theatercollege aan de orde komen.

Dinsdag 15 oktober, Symposium "Weeffouten", Den Haag. Zie website Milieufederatie Noord-Holland.

Woensdag 6 november, Symposium "De Stem van de Natuur", Cultuurkoepel Heiloo. Zie website IVN.

Zaterdag 23 november, 13^e Noord-Hollandse Natuurdag, Amsterdam. POFF i.s.m. Landschap NH.

Zaterdag 30 november, SOVON Landelijke Dag 2024, De Reehorst, Ede. Zie website SOVON.

2025

Weekend van vrijdag 31/1 – zondag 2/2, NOU congres, Alkmaar. Organisatie: NOU (Nederlandse Ornithologische Unie).

Zaterdag 10 – zondag 18 Mei, Nationale Vogelweek 2025, Organisatie: Vogelbescherming Nederland (zie ook de oproep onder de Commissie Publieksactiviteiten).

Koekoek, Jacobskruiskruid en Sint-jacobsvlinder

Tekst en foto's Bart Romijn en Jeroen van Wetten

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Aanraking kan een allergische reactie geven; maar wie eet er uit zichzelf van het Jacobskruiskruid?

Koekoek

Soms haalt de actualiteit de toekomst in. Als inleiding op deze bijdrage wilden we beginnen met een gefingeerd krantenartikel uit 2035, waarin een politicus oproept om Jacobskruiskruid te bestrijden omdat het groot gevaar op zou leveren voor vee. Wat schetst onze verbazing als we het volgende persbericht lezen: Giftig Jacobskruiskruid ook in Akersloot. Gemeenteraadslid trekt aan de bel: "Jacobskruiskruid is zeer giftig voor schapen, koeien en paarden en ook voor de mens". Als de plant niet uit de berm wordt verwijderd, gaat hij zaaien en komen ook de bermen en weilanden in de omgeving vol met zaad van deze giftige plant. Omdat de planten nu in bloei staan is snelle verwijdering noodzakelijk".

Jacobskruiskruid is bij langdurige inname inderdaad giftig voor vee, maar in de weide eten dieren er niet van. Wel als het vermengd is in hooi, maar ook dan is het pas echt schadelijk, met name voor de lever, als het vee het langdurig in grote hoeveelheden binnenkrijgt. En de giftigheid voor mensen wordt er met de haren bijgesleept. Aanraking kan een allergische reactie geven; maar wie eet er nu van het Jacobskruiskruid?

Waardplant

Waarom dit bericht ons aangaat is omdat Jacobskruiskruid een waardplant is voor de – eveneens giftige - Sint-jacobsvlinder. En deze prachtige vlinder vormt weer een voedselbron voor de Koekoek, een vogel waarvan bekend is dat deze een sterke voorkeur heeft voor rupsen, met name harige en giftige ([bron: Researchnet](#)). Juvenile koekoeken zijn dol op o.a. Processievlinder, Rietvink en Jacobsvlinderrups. We citeren uit een van de mooiste boeken uit de Nederlandse vogelliteratuur: Het Vogeljaar van Dr. Jac. P. Thijsse: "Natuurlijk zijn wij hem [de Koekoek, red.] erg dankbaar, dat hij harige rupsen, waar andere vogels, behalve Gaai en Wielewaal, niet van willen weten, gaarne verslindt en we gevoelen het als

een verlichting, dat hij de haren, die hij daarbij naar binnen krijgt en die in de binnenwand van de maag bij duizenden vastzitten, kwijt kan raken door eenvoudig die binnenwand met haren en al van tijd tot tijd uit te braken. Inderdaad bestaat er voor de houtteelt geen nuttiger vogel dan de Koekoek en menig rupsenplaag is door hem gestuit of voorkomen.”

Jacobskruiskruid en met rupsen van de Sint-jacobsvlinder

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

En zo wordt van een mug een olifant gemaakt. Om de aandacht af te leiden van die 'echte olifant': de schadelijke neveneffecten van de uit haar voegen gegroeide intensieve veehouderij. De vergelijking met de prinses op de erwt dringt zich op.

Landbouwlobby

Na enig zoeken op internet blijkt dat de roep om bestrijding van het Jacobskruiskruid vaker de kop opsteekt, vanuit de landbouw en vanuit de als verlengstuk van de landbouwlobby fungerende politici. Zo blijken onze distels vanwege de zogenaamde Distelverordening hun leven (en dat van de Distelvinkjes) ook niet zeker buiten de agrarische Engels Raaigras woestijn. Over de rol van het Jacobskruiskruid in het bredere ecosysteem rept de landbouwlobby niet. Die rol kennen ze vermoedelijk ook niet. En zo wordt van een mug een olifant gemaakt. Om de aandacht af te leiden van die 'echte olifant': de schadelijke neveneffecten van de uit haar voegen gegroeide intensieve veehouderij. De vergelijking met de prinses op de erwt dringt zich op.

Bijzondere vogelfoto's gevraagd

Graag verlevendigen wij de Winterkoning met vogelfoto's. Om niet altijd aangewezen te zijn op door redactieleden gemaakte beelden, doen wij hierbij een oproep aan leden om foto's in te sturen. Dus heb je een of meerdere foto's die iets speciaals tonen, in houding, (inter)actie, originaliteit, of die een bijzonder verhaal vertellen? En zijn deze qua kwaliteit (scherpte e.d.) goed genoeg om in de Winterkoning op te nemen? Stuur deze dan svp naar de redactie, winterkoning@vwgmidden-kennemerland.nl Als je foto's instuurt, dan ga je akkoord dat wij de foto's kunnen gebruiken voor de uitingen van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. Wij zullen altijd de naam van de fotograaf vermelden. Vermeld daarom svp bij de toegestuurde foto's de naam van de maker, tijdstip en locatie. Wij zijn zeer benieuwd naar de inzendingen!

Ijsvogel, foto Radha van Schaijck

Kokmeeuw en visdief, foto Bart Romijn

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Foto's waar u trots op bent en die wij allemaal mogen zien, naar

de redactie
winterkoning@vwgmidden-kennemerland.nl

Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, juni - augustus 2024

Hans Schekkerman

Jun-aug algemeen

De verslagperiode vormde qua weer een doorsnee zomer. Temperatuur, neerslag, aantal warme dagen waren alle vrijwel gelijk aan het langjarig gemiddelde. Wel kende de zomer twee gezichten: de eerste helft was het vaak koel en nat, de tweede helft vaak warm en droog. Pas tegen augustus begon het extreem hoge waterpeil in de duinen echt te zakken en vielen de meeste ondergelopen stukken bos droog. Qua bijzondere vogelwaarnemingen springen vooral de reigers in de Wei van Brasser eruit, maar er waren ook nog Kwartelkoning, Witwangstern en een Struikrietzanger, en broedgevallen van Grauwe Klauwieren (3) en Grote Karekiet.

Ganzen t/m stormvogels

De zomerse waarnemingenrubriek starten met een **Kleine Rietgans** is ongebruikelijk, maar nu toch gepast vanwege een vogel die op 28 jun werd gefotografeerd in de Castricumerpolder. Een stuk gewoner in de zomermaanden zijn **Casarca's**; er waren vier waarnemingen van 1-3 exemplaren in de Heemskerker Noordbroek (24 jun 3, 21-25 aug 1) en vliegend over het duingebied (20 jul en 28 aug). Nadat op 24 jun een paartje **Krooneend** was gemeld op het Hoefijzermeer (NHD Castricum) verbleef hier vanaf 29 jul een ruiend vrouwtje. **Zomertalingen** werden gezien in De Groote Ven (Castricumerpolder) op 21 jun (vrouwtje), in de Heemskerker Noordbroek op 5 jul en 16 aug (elk 2 juv) en op een onderwater gezet bollenveld in de Sammerpolder bij Heiloo (6 en 26 aug). **Geoorde Futen** kwamen na lang wachten vanwege de hoge waterstand alsnog tot broeden op de duinplassen, in de Wei van Brasser (NHD Bakkum; minstens 3 paren succesvol) maar ook in Soeckebacker, NHD Egmond (3 paren, 1 succesvol). De eerste (solitaire) **Grauwe Pijlstormvogels** van het najaar werden over zee waargenomen op 9, 22, 23 en 25 aug.

Reigerfeest zonder ooievaars

In juli en vooral in augustus ontstond in de Wei van Brasser en het Doornvlak (NHD Bakkum) een waar reigerfeest. Het meest in het oog sprongen de aantallen **Grote Zilverreigers**, die heel vaak 10 exx overstegen en zelfs opliepen tot 39 op de 31^e. Ze werden vergezeld (vaak letterlijk, foeragerend in een gemengde groep) door

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Geoorde Futen kwamen na lang wachten vanwege de hoge waterstand alsnog tot broeden op de duinplassen, in de Wei van Brasser (NHD Bakkum; minstens 3 paren succesvol) maar ook in Soeckebacker, NHD Egmond (3 paren, 1 succesvol).

Grote en Kleine Zilverreigers en een Purperreiger, Wei van Brasser, 31 aug, foto Hans Schekkerman

ca. 10 Blauwe Reigers, maximaal 8 (maar meestal 4-6) **Kleine Zilverreigers** en maximaal 3 **Purperreigers**. De vogels overnachtten op een tijdelijke slaappleats in abelen in de ZW-hoek van het Doornvlak. De reden voor dit reigerfeestje moet hebben gelegen in een uitzonderlijk voedselaanbod. Het de hele zomer tot ver in de oeervegetatie staande water zorgde waarschijnlijk voor gunstige opgroei-omstandigheden voor insecten en (vooral) jonge kikkers. Van de schaal waarop die aanwezig moeten zijn geweest valt een idee te krijgen door wat rekenwerk op basis van informatie over het energieverbruik van de reigers. Aannemende dat die vooral kikkertjes van 2-3 cm lengte aten moeten er daarvan op de 'topdagen' zo'n 1400 - 2800 in hun magen zijn verdwenen, en in de hele maand aug ruwweg 20.000 - 40.000! (De bandbreedte is zo groot doordat het gewicht van de kikkers toeneemt met de derde macht van hun -onbekende- lengte.) Op 18 aug bleek ook een juveniele **Kwak** de weg naar dit restaurant te hebben gevonden. Hij liet zich vanaf het eind van de middag leuk bekijken, maar vertrok alweer diezelfde avond. Dit was al de tweede Kwak in deze verslagperiode; op 16 jul werd er tijdens een nachtelijke vleermuisinventarisatie een opgestoten in Uitgeest. In het archief zitten maar acht eerdere waarnemingen, alle uit mei-aug. Van **Purperreiger** was de continue aanwezigheid bij Brasser uitzonderlijk, maar werden er ook elders veel gezien. Zo waren er nog 10 waarnemingen van verblijvende exx elders in het NHD en ook 10 in de polders, waar ze opvallend genoeg wat eerder opdoken (vanaf begin jul) dan in het duin (vanaf begin aug).

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

*Het is misschien wel verrassend te noemen dat het kikkerfestijn in de duinplassen geen ooievaars aantrok. Van **Ooievaar** kwamen slechts acht waarnemingen van andere locaties en van **Zwarte Ooievaar** 3-4 waarnemingen (29 jul, 5 en 10-11 aug), waarvan weliswaar twee bij Brasser maar van overvliegende exemplaren.*

Kwak, Wei van Brasser, 18 aug, foto Ruud Altenburg

Ook werden nog 6 overtrekkers gemeld. **Kleine Zilverreigers** werden buiten het NHD (waar aanwezig vanaf 4 jul) gemeld uit de Limmerpolder (2 exx op 4 aug) en Heemskerker Noordbroek (14 aug 1, 27 aug 2 exx). Een **Koereiger** foerageerde op 16-17 en 22-27 aug tussen Heemskerk en Castricum. **Roerdampen** werden geregeld waargenomen aan de westkant van het Uitgeestermeer en in het Infiltratiegebied (met een uitstapje naar Brasser op 14 aug). Het is misschien wel verrassend te noemen dat het kikkerfestijn in de duinplassen geen ooievaars aantrok. Van **Ooievaar** kwamen slechts acht waarnemingen van andere locaties en van **Zwarte Ooievaar** 3-4 waarnemingen (29 jul, 5 en 10-11 aug), waarvan weliswaar twee bij Brasser maar van overvliegende exemplaren.

Roofvogels

Twee vroege **Visarenden** werden gemeld over Castricum op 10 en 29 jul, gevolgd door een derde op 27 aug (Infiltratiegebied). Op 15 jul vloog een **Zeearend** hoog over Castricum. Op 6 aug werd een onvolwassen ex gezien langs de binnenduinrand van Egmond tot Heemskerk en de volgende dag een boven Boreel, NHD Heemskerk. Die zal hier dus wel ergens hebben overnacht. **Rode Wouwen** werden gemeld op 23 jun over Uitgeest en op 27 jun over Castricum-oost. Tamelijk vroege waarnemingen van **Blauwe Kiekendief** kwamen uit het NHD op 5-8, 17 en 20 aug.

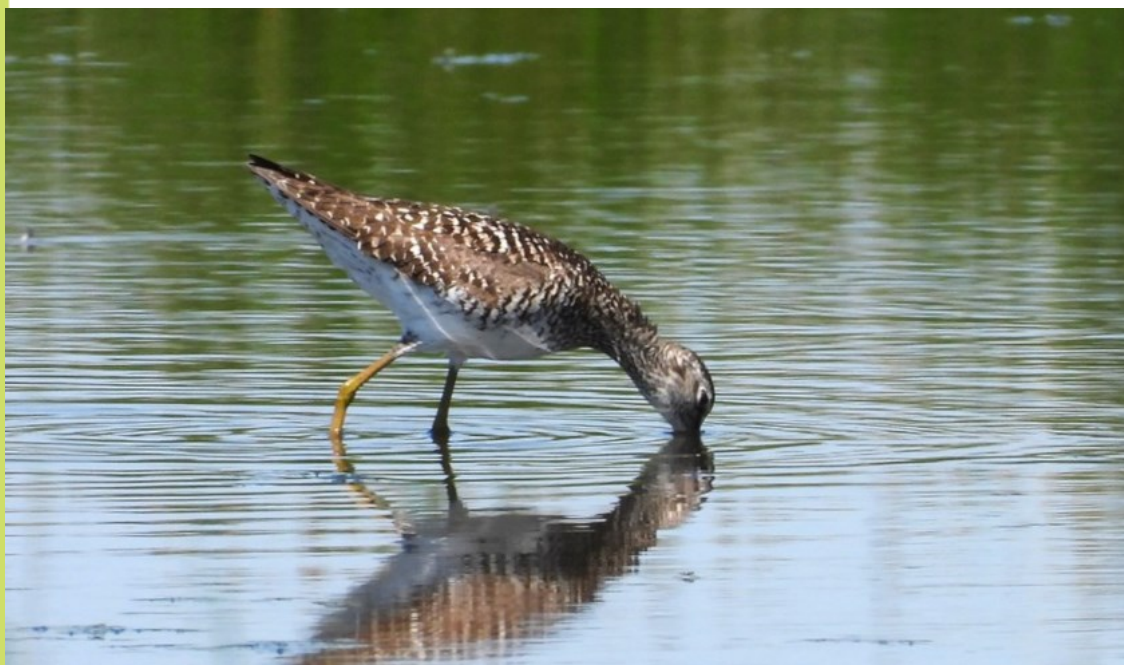
Kwartel, rallen, steltlopers

Afgezien van drie waarnemingen in de omgeving van de vinkenbaan tussen 1 en 11 jun werd slechts 1 roepende **Kwartel** gemeld, uit de Buitenlanden in de Wijkermeer op 9 jun. Heel bijzonder (want de vorige was 22 jaar geleden en de soort is erg schaars geworden in Nederland) was de **Kwartelkoning** die van 24 jun tot en met 1 jul [grasknarste](#) in De Kampen, Heemskerker Noordbroek. Op 20-22 jun [zwieprieppen](#) vlak bij elkaar twee **Porseleinhoentjes** in de waterberging aan de Schulpvaart bij Limmen; daarnaast waren er ringvangsten op de vinkenbaan op 28 en 29 aug. Vier **Steltkluten** brachten de avond van 29 jun door in de plas op De Kampen, maar bleken de volgende ochtend al weer weg. Een **Strandplevier** trok op 7 jul langs Castricum aan Zee. De eerste **Morinelplevieren** van het najaar passeerden op 28 (3 exx) en 31 aug de trektelpost in het Vogelduin, NHD Bakkum. Acht waarnemingen van **Krombekstrandloper** tussen 22 jul en 24 aug is vrij veel voor onze regio. De enige 2 **Temmincks Strandlopers** pleisterden op 10-11 aug in de Groote Ven, Castricumerpolder. **Kleine Strandlopers** werden gemeld uit de Sammerpolder op 18 jul en 8-9 aug. **Bosruiters** waren talrijk deze periode; onder de 125 meldingen waren er enkele van opvallende aantallen aan de grond, zoals 19 exx in de Oude Venne op 26 jun (een record), 13 in de Heemskerker Noordbroek op 9 jul, en 17 in de Sammerpolder op 5 aug. Van **Zwarte Ruiter** kwamen slechts 6 waarnemingen: 2 adulte vogels op 18 en 23 jun, en 4 juveniele tussen 17 en 31 aug.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Acht waarnemingen van **Krombekstrandloper** tussen 22 jul en 24 aug is vrij veel voor onze regio. De enige 2 **Temmincks Strandlopers** pleisterden op 10-11 aug in de Groote Ven, Castricumerpolder.

Bosruiter, De Oude Venne, Uitgeest, 26 jun foto Bart Romijn

Jagers tot sterns

Op zee (inclusief Noordpier) werden op 5 dagen in totaal 8 **Kleine Jagers** gezien, waarvan 7 in de laatste week van aug. **Zwartkopmeeuwen** werden langs de kust gemeld op 15 dagen: totaal 41 exx waarvan 24 in juli. Weg van de kust waren er 4 waarnemingen (5 exx) in de Heemskerker Noordbroek. Extra aandacht door enkele vogelaars leidde tot 16 waarnemingen van in totaal 20 (overwegend jonge) **Geelpootmeeuwen**, de meeste langs de zeekust maar ook enkele in het poldergebied. Ook het merendeel van de 25 gemelde **Pontische Meeuwen** betrof jonge exemplaren langs de zeekust. **Reuzensterne**s passeerden op 29 jul het strand van Egmond-Binnen (5 exx!) en op 7 aug Castricum aan Zee (2). Een **Witwangstern** in zomerkleed langs Castricum aan Zee op 29 aug was pas de 3^e waarneming in de regio.

'Bijna-zangvogels'

Minimaal 2 **Bijeneters** vlogen op 27 jun over Infiltratiegebied Castricum. Hoewel tijdens de 'simultaantelling' in juni in ons deel van het NHD geen **Nachtzwaluw** werd gehoord schijnt toch een zingende vogel aanwezig te zijn geweest in terrein Egmond. Op 29 jun zat er in het blauwe uur een op het fietspad langs de Zeeweg en op 15 en 28 aug werden exx geringd op de vinkenbaan. Hetzelfde overkwam een **Velduil** op 29 aug; de volgende dag vloog er een over het Vogelduin. Op 27 en 28 aug waren er ook ringvangsten van **Draaihals**.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Van **Wielewaal** waren er opnieuw geen aanwijzingen voor broedgevallen; wel twee eenmalige waarnemingen op 24 (De Westert, NHD Egmond) en 25 jul (vinkenbaan).

Roodmus, man 2kj, De Westert, 9 juni, foto KD Dijkstra

Zangvogels: (mogelijke) broedgevallen

Het inmiddels wat vergrijzende mannetje **Engelse Gele Kwikstaart** werd nog tot 30 jun gezien in de Heemskerker Noordbroek en heeft daar opnieuw gebroed. Op de Noordpier van IJmuiden werd tussen 7 jul en 24 aug geregeld een vermoedelijk niet geheel zuiver mannetje **Rouwkwikstaart** gezien dat ook vliegvlugge jongen voerde; de identiteit van zijn partner bleef onbekend. **Snorren** zongen langs de Dorregeestepolder (max. 4 op 9 jun) en in Infiltratiegebied Castricum (19 jun - 20 jul). Op 20 jun werd op de vinkenbaan het daar in 2020 geringde vrouwtje **Grote Karekiet** teruggevangen dat ook in 2022 broedde in het Infiltratiegebied, nu opnieuw met broedvlek. De vangst van een vliegvlug jong op 22 jul wijst erop dat er weer met succes is gebroed, ook al kwam er geen enkele veldwaarneming. Ook **Vuurgoudhaan** heeft gebroed in het duin, getuige een ringvangst van een juveniele op 24 jun (er waren 6 territoria in het NHD ten zuiden van de Zeeweg en het Marquettebos). De melding in de vorige waarnemingenrubriek dat het paartje **Grauwe Klauwieren** in NHD Heemskerk na een vermoedelijke mislukking een nieuwe broedpoging deed berustte wellicht op een misinterpretatie van de waarnemingen. Nadat op 9 jul een paar met 3 uitgevlogen jongen werd gezien op de oorspronkelijke plek bleken daar op 14 jul 2 families aanwezig op korte afstand van elkaar, met 3 en 5 jongen. Op 17-18 jul kwam zelfs nog een derde broedgeval boven water, toen een mannetje en vrouwtje werden geringd op de vinkenbaan en vervolgens met jongen aangetroffen ten westen daarvan. Andere meldingen, van juveniele vogels op het Doornvlak op 20-27 aug en het Zwarte Vlak op 26 aug, betroffen wellicht al trekkers. Van **Wielewaal** waren er opnieuw geen aanwijzingen voor broedgevallen; wel twee eenmalige waarnemingen op 24 (De Westert, NHD Egmond) en 25 jul (vinkenbaan). Ook van **Roodmus** kwamen dit jaar geen broedindicaties, alleen kortdurende zingende of roepende vogels op 6, 9, 22 en 23 jun (Melkvlak, De Bleek, Infiltratiegebied).

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Niet de Grote karekiet van de Vinkenbaan maar een Kleine karekiet, gezien in het gebied van het Zeerijdsdijkje, foto Elice Jongerius

Vogeljargon: Eclipskleed, Vogeljager en Twitcher

Tekst en foto's Bart Romijn

In deze nieuwe rubriek gaan we kort in op de betekenis van typische, aan vogels gerelateerde woorden. Te beginnen met het **eclipskleed**.

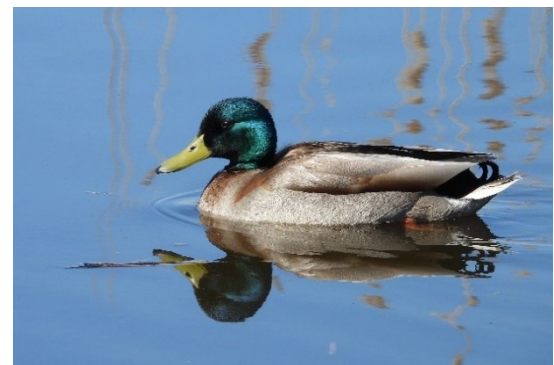
Kort samengevat is het eclipskleed, of kortweg eclips, het onopvallende verenkleed van ganzen en eenden als ze in de rui zijn aan het eind of kort na het broedseizoen. Het is een soort van kortstondig tussenkleed. De rest van de winter wordt het 'normale' zomerkleed of prachtkleed gedragen (eenden paren gewoonlijk in de winter). Waar de meeste vogels hun veren één voor één ruïen (en dus kunnen blijven vliegen om voedsel te zoeken of te jagen), ruïen veel watervogels ineens al hun slagpennen. De timing van de rui hangt samen met het feit dat er in de zomer volop voedsel is; belangrijk omdat voor het aanmaken van een nieuw verenkleed heel wat eiwitten nodig zijn. Na de aangroei van de slagpennen ruïen de andere veren. Zonder de slagpennen kunnen eenden niet vliegen. Dus in deze periode zijn de vogels heel kwetsbaar. Wat helpt is dat eclipskleed onopvallend is vergeleken met het prachtkleed. Andere verdedigingsmechanismen naast deze camouflage zijn dat eenden en ganzen in grotere groepen in open water verblijven, schuilen in het riet en – als ultieme redmiddel - bij gevaar onderduiken! Een eclipskleed maakt herkenning lastiger; vrouwtjes en mannetjes lijken in deze periode meer op elkaar. De kleur van de snavel en vorm en grootte van kop, snavel en lichaam kunnen dan helpen.

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

Wilde eend in eclipskleed

Wilde eend in prachtkleed

Eidereenden met eclipskleed in verschillende stadia

Kemphaan, foto Rahda van Schaijck

De Winterkoning

Nieuwsbrief - september 2024

'kick van de click': een mooie foto is belangrijker dan het observeren van een vogel

Vogeljager en twitcher

De moderne vogeljager schiet niet met een geweer, maar met een fotocamera. Daarbij gaat het vooral om de 'kick van de click': een mooie foto is belangrijker dan het observeren van een vogel. Je ziet regelmatig fotografen veel te dicht bij vogels komen, al fotograferend de grens zoekend tot waar de vogel wegvliegt. Dat gebeurt niet alleen bij volwassen vogels. Sommige fotografen deinzen er niet voor terug hun lens tot zeer nabij of zelfs in een nest te steken. Schaamteloos en uiterst verstorend. In de Winterkoning van maart 2024 beschreven we het voorbeeld van de in Nederland zeer zeldzaam voorkomende Taigaklappekster, die in de Amsterdamse Waterleidingduinen voortdurend werd opgejaagd door vogelaars en fotografen.

Een 'fotojachtverbod' ligt niet in de rede, maar wij pleiten wel voor het onder de aandacht brengen van de [Gedragscode vogels kijken en fotograferen van Vogelbescherming](#). De belangrijkste regel is dat het belang van de vogels voorop moet staan. Voor ons als lid van een Vogelwerkgroep is de tweede regel uit de code van Vogelbescherming minstens zo belangrijk: geef uitleg aan geïnteresseerden en help andere vogelaars, vooral beginners. Spreek mensen er op een constructieve manier op aan; vaak zijn zij meer onwetend dan onwelwillend.

Twitcher

Een bijzondere soort vogeljager is de twitcher. Een twitcher is iemand die lange afstanden aflegt om een (voor haar of hem) nieuwe vogelsoort te zien. Het geldt als een twitch als de betreffende soort ook echt gezien of gehoord wordt. Iedere vogelaar zit ergens op de twitcheschaal van 0 – 100. De een fietst 's avonds naar Heemskerk om de Kwartelkoning te horen, of naar de Wei van Brasser om de Purperreiger te zien; de ander rijdt naar Limburg in de hoop daar de Oehoe te treffen.